

COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME
EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СУД З ПРАВ ЛЮДИНИ

П'ЯТА СЕКЦІЯ

**СПРАВА «ГІРЯ ТА ІНШІ ПРОТИ УКРАЇНИ»
(CASE OF GIRYA AND OTHERS v. UKRAINE)**

(Заява 17787/02)

РІШЕННЯ

СТРАСБУРГ

26 квітня 2007 року

ОСТАТОЧНЕ

26/07/2007

Це рішення стане остаточним за обставин, викладених у п. 2 статті 44 Конвенції. Воно може підлягати редакційним виправленням.

У справі «Гиря та інші проти України»

Європейський суд з прав людини (п'ята секція), засідаючи палатою, до складу якої увійшли:

п. П. Лоренцен (P. Lorenzen), Голова,
п. К. Юнгвірт (K. Jungwiert),
п. В. Буткевич (V. Butkevych),
пані М. Цаца-Ніколовська (M. Tsatsa-Nikolovska),
п. Дж. Боррего Боррего (J. Borrego Borrego),
пані Р. Ягер (R. Jaeger),
п. М. Віллігер (M. Villiger), судді,
та пані К. Вестердік (C. Westerdiek), Секретар секції,
після обговорення в нарадчій кімнаті 27 березня 2007 року,
виносить таке рішення, що було прийняте того ж дня:

ПРОЦЕДУРА

1. Справа порушена за заявою (№ 17787/02), яку подали проти України до Суду відповідно до статті 34 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод (далі – Конвенція) 12 громадян – пані Олександра Миколаївна Гиря, пані Анна Пилипівна Сероштан, пані Юлія Трохимівна Бутенко, пані Світлана Олександрівна Тур, пан Микола Григорович Коваленко, пані Раїса Юхимівна Коваленко, пан Віталій Васильович Стасюк, пані Тетяна Іванівна Стасюк, пані Ніна Василівна Плавшук, пані Світлана Григорівна Денисенко, пані Надія Іванівна Глущенко та пані Любов Іванівна Шевченко (далі – заявники) – 21 березня 2002 року.

2. Уряд України (далі – Уряд) був представлений його Уповноваженим – паном Ю. Зайцевим.

3. 5 квітня 2005 року Суд направив на комунікацію Уряду скаргу заявників. Відповідно до положень пункту 3 статті 29 Конвенції Суд вирішив розглядати питання щодо прийнятності та суті заяви одночасно.

ФАКТИ**ОБСТАВИНИ СПРАВИ**

4. Пані Олександра Миколаївна Гиря народилась у 1954 році. Пані Анна Пилипівна Сероштан народилась у 1946 році. Пані Юлія Трохимівна Бутенко народилась у 1941 році. Пані Світлана

Олександрівна Тур народилась у 1960 році. Пан Микола Григорович Коваленко народився у 1945 році. Пані Раїса Юхимівна Коваленко народилась у 1946 році. Пан Віталій Васильович Стасюк народився у 1980 році. Пані Тетяна Іванівна Стасюк народилась у 1961 році. Пані Ніна Василівна Плавшук народилась у 1948 році. Пані Світлана Григорівна Денисенко народилась у 1960 році. Пані Надія Іванівна Глущенко народилась у 1959 році. Пані Любов Іванівна Шевченко народилась у 1950 році. Всі заявники проживають у селі Ковшарівці Харківської області.

5. Протягом періоду з 1996 по 2001 роки заявники звертались з окремими скаргами до Куп'янського міського суду та Комісії по трудових спорах (далі – Комісія), вимагаючи зобов'язати їх колишнього роботодавця – ВАТ «Куп'янський ливарний завод» (далі – завод) виплатити заборгованість із заробітної плати та інших виплат. Приблизно 41% установчого фонду заводу належить державі.

6. Пані Олександрі Миколаївні Гирі загалом було присуджено 2 764,78 грн заборгованості із заробітної плати та відшкодування моральної шкоди (рішення Комісії від 3 вересня 1997 року і 25 вересня 2000 року та рішення Куп'янського міського суду від 25 травня 2001 року). Рішення залишаються в більшій частині невиконаними, не виплачена сума заборгованості складає 1 863 грн (264,72 євро).

7. Пані Анні Пилипівні Сероштан загалом було присуджено 2 074,83 грн заборгованості із заробітної плати (рішення Комісії, винесене у 1997 році, та рішення Куп'янського міського суду від 13 серпня 2001 року). Рішення залишаються у більшій частині невиконаними, не виплачена сума заборгованості складає 1 590 грн (226,54 євро).

8. Пані Юлії Трохимівні Бутенко було присуджено заборгованість із заробітної плати у сумі 1 598 грн (227,70 євро) (рішення Комісії від 5 березня 2001 року). Рішення залишається невиконаним.

9. Пані Світлані Олександрівні Тур було присуджено заборгованість із заробітної плати у сумі 1039 грн (148,05 євро) (рішення Комісії, винесене у 1997 році). Рішення залишається невиконаним.

10. Пану Миколі Григоровичу Коваленку загалом було присуджено 2 413,45 грн заборгованості із заробітної плати та відшкодування моральної шкоди (рішення Куп'янського міського суду від 3 липня 2001 року). Рішення в більшій частині залишається невиконаним, не виплачена сума заборгованості складає 1 159 грн (165,15 євро).

11. Пані Раїсі Юхимівні Коваленко загалом було присуджено 3 735,95 грн заборгованості із заробітної плати (рішення Куп'янського міського суду від 24 травня 2001 року). Рішення залишається в більшій частині невиконаним, не виплачена сума заборгованості складає 2 220 грн (316,31 євро).

12. Пану Віталію Васильовичу Стасюку загалом було присуджено 1 543,90 грн заборгованості із заробітної плати та відшкодування за затримку у її виплаті (рішення Куп'янського міського суду від 6 червня 2001 року). Рішення залишається в більшій частині невиконаним, несплачена сума заборгованості складає 1 236 грн (176,11 євро).

13. Пані Тетяні Іванівні Стасюк загалом було присуджено 2 876,04 грн заборгованості із заробітної плати та відшкодування моральної шкоди (рішення Куп'янського міського суду від 6 червня 2001 року). Рішення залишається в більшій частині невиконаним, несплачена сума заборгованості складає 1 613 грн (229,82 євро).

14. Пані Ніні Василівні Плавшук було присуджено заборгованість із заробітної плати у сумі 946 грн (134,78 євро) (рішення Комісії, винесене у 1997 році). Рішення залишається невиконаним.

15. Пані Світлані Григорівні Денисенко загалом було присуджено заборгованість із заробітної плати у сумі 2 888 грн (рішення Комісії від 2 вересня 1997 року та 28 жовтня 1999 року). Рішення залишаються в більшій частині невиконаними, несплачена сума заборгованості складає 2 508 грн (357,32 євро).

16. Пані Надії Іванівні Глущенко було присуджено заборгованість із заробітної плати у сумі 910 грн (рішення Комісії від 5 березня 2001 року). Рішення залишається в більшій частині невиконаним, несплачена сума заборгованості складає 810 грн (115,40 євро).

17. Пані Любові Іванівні Шевченко було присуджено заборгованість із заробітної плати у сумі 1 249 грн (рішення Комісії від 14 жовтня 1999 року). Рішення залишається в більшій частині невиконаним, несплачена сума заборгованості складає 1 200 грн (170,95 євро).

18. 2 березня 2001 року Державний комітет промислової політики повідомив заявників, що фінансовий стан заводу був предметом розгляду різних державних органів. Зокрема, в період з 1997 по 1999 роки заводу виділялись бюджетні кошти на цілі погашення заборгованості із заробітної плати та інших соціальних виплат. 18 та 22 вересня Кабінет Міністрів України створив робочу групу, до якої увійшли фахівці Державного комітету промислової політики, Міністерства фінансів, Міністерства економіки, Міністерства праці та соціальної політики, Фонду державного майна, Харківської обласної державної адміністрації. Пропозиції, внесені робочою групою, полягали у передачі невиробничих активів до комунальної власності та ініціюванні провадження у справі про банкрутство заводу з метою накладення мораторію на його борги.

19. Відповідно до листа Куп'янської виконавчої служби коштів, які знаходились на рахунках заводу, не вистачало для погашення заборгованості заявникам та в зв'язку з цим на частину майна заводу

було накладено арешт. Проте процедура примусового продажу цього майна була зупинена в зв'язку з мораторієм на примусовий продаж майна, яке належить державним установам, введеним указом Президента України 23 травня 2001 року.

20. 8 травня 2001 року Харківський господарський суд відкрив провадження у справі про банкрутство заводу. В зв'язку з цим Куп'янська державна виконавча служба зупинила виконавчі провадження.

ЩОДО ПРАВА

21. Заявники скаржились на невиконання державними органами рішень Комісії та Куп'янського міського суду. Вони посилались на п. 1 статті 6 Конвенції та статтю 1 Першого протоколу, які у відповідних частинах передбачають наступне:

Пункт 1 статті 6

«Кожен має право на справедливий і публічний розгляд його справи упродовж розумного строку незалежним і безстороннім судом, встановленим законом...»

Стаття 1 Першого протоколу

«Кожна фізична або юридична особа має право мирно володіти своїм майном. Ніхто не може бути позбавлений своєї власності інакше як в інтересах суспільства і на умовах, передбачених законом і загальними принципами міжнародного права.

Проте попередні положення жодним чином не обмежують право держави вводити в дію такі закони, які вона вважає за необхідне, щоб здійснювати контроль за користуванням майном відповідно до загальних інтересів або для забезпечення сплати податків чи інших зборів або штрафів.»

I. ЩОДО ПРИЙНЯТНОСТІ

22. Уряд навів заперечення, що оспорювались заявниками, щодо вичерпання національних засобів захисту, подібні до тих, які вже відхилялись у ряді рішень Суду щодо невиконання рішень національних судів, винесених проти державних підприємств (див. ухвалу у справі «Сокур проти України» (Sokur v. Ukraine), № 29439/02, від 16 грудня 2003 року та рішення у справі «Трихліб проти України» (Tryhlib v. Ukraine), № 58312/00, пп. 39-43, від 20 вересня 2005 року). Суд вважає, що ці заперечення мають бути відхилені за тими ж підставами.

23. Суд доходить висновку, що скарги заявників за п. 1 статті 6 Конвенції та статтею 1 Першого протоколу порушують серйозні питання факту та права відповідно до Конвенції, визначення яких вимагає розгляду по суті. Суд не знаходить підстав для проголошення скарг неприйнятними та відповідно проголошує їх прийнятними.

II. ЩОДО СУТІ

24. У зауваженнях щодо суті скарг заявників Уряд стверджував про відсутність порушення п. 1 статті 6 Конвенції та статті 1 Першого протоколу.

25. Заявники не погодились.

26. Суд зауважує, що рішення Комісії та Куп'янського міського суду залишаються у більшості невиконаними протягом періодів від п'яти років та десяти місяців до дев'яти років та дев'яти місяців.

27. Суд нагадує, що він вже визнавав порушення п. 1 статті 6 Конвенції та статті 1 Першого протоколу у ряді схожих справ (див., наприклад, рішення у справі «Руденко проти України» (Rudenko v. Ukraine), № 11412/02, від 29 листопада 2005 року, та рішення у справі «Ромашов проти України» (Romashov v. Ukraine), № 67534/01, від 27 липня 2004 року).

28. Дослідивши всі матеріали, Суд вважає, що Уряд не виклав жодного факту чи аргументу, який міг би переконати Суд дійти іншого висновку у цій справі.

29. Відповідно у цій справі було порушення п. 1 статті 6 та статті 1 Першого протоколу.

III. ЗАСТОСУВАННЯ СТАТТІ 41 КОНВЕНЦІЇ

30. Стаття 41 Конвенції зазначає:

«Якщо Суд визнає факт порушення Конвенції або протоколів до неї і якщо внутрішнє право відповідної Високої Договірної Сторони передбачає лише часткове відшкодування, Суд, у разі необхідності, надає потерпілій стороні справедливу сатисфакцію.»

A. Шкода

31. Заявники просили виплатити заборгованість, належну їм за рішеннями Комісії та суду, які розглядаються (див. пп. 6-17 вище), як компенсацію матеріальної шкоди. Додатково вони просили 5 000 грн (800 євро) кожний як компенсацію моральної шкоди.

32. Уряд не прокоментував вимоги заявників щодо матеріальної шкоди та погодився заплатити кожному заявнику по 5 000 грн як

компенсацію моральної шкоди у випадку встановлення Судом порушення.

33. Суд встановлює, що Уряд має сплатити заявникам заборгованість, належну їм за рішеннями Комісії та суду, які розглядаються, як компенсацію матеріальної шкоди. Додатково Суд присуджує кожному заявнику по 800 євро як компенсацію моральної шкоди.

В. Витрати

34. Щодо цього заявники не надали жодних вимог, відповідно Суд нічого не присуджує.

С. Пеня

35. Суд вважає за доцільне призначити пеню на підставі граничної позичкової ставки Європейського центрального банку, до якої мають бути додані три відсотки.

ЗА ЦИХ ПІДСТАВ СУД ОДНОГОЛОСНО

1. *Оголошує* скаргу прийнятною;
2. *Вирішує*, що у цій справі було порушення п. 1 статті 6 Конвенції;
3. *Вирішує*, що у цій справі було порушення статті 1 Першого протоколу до Конвенції;
4. *Вирішує*, що:
 - (а) протягом трьох місяців з дня, коли рішення стане остаточним відповідно до пункту 2 статті 44 Конвенції, держава-відповідач має сплатити кожному заявнику суму боргу, належну їм відповідно до рішень, та суму, що складає 800 євро (вісімсот євро), як компенсацію нематеріальної шкоди плюс суму будь-якого податку, який може бути стягнуто з заявників. Ці суми мають бути конвертовані у національну валюту держави-відповідача на день здійснення платежу;
 - (б) у випадку невиплати чи несвоєчасної виплати державою-відповідачем належних заявникам сум на них нараховуватиметься пеня, яка дорівнює граничній позичковій ставці Європейського центрального банку плюс три відсотки (simple interest), з часу, коли

закінчиться вищезгаданий тримісячний строк, і до моменту повного розрахунку.

Вчинено англійською мовою та повідомлено письмово 26 квітня 2007 року відповідно до пп. 2 і 3 правила 77 Регламенту Суду.

Клаудія ВЕСТЕРДІК
(Mrs Claudia Westerdiek)
Секретар

Пеер ЛОРЕНЦЕН
(Mr Peer Lorenzen)
Голова